

r 7

Kartverket Landdivisjonen

3507 HØNEFOSS

L J

Deres ref.
2014/19Vår ref.
14/881-3Dato
26.11.2014**Bjugn kommune – Hegvik eller Heggvik – tilråding**

Vi viser til brev fra Kartverket datert 19.6.2014, Kartverkets saksnummer 2014/19, der Kartverket reiser navnesak for å fastsette skrivemåten for gårdsnavnet på gnr. 34 i Bjugnkommune. Sak om skrivemåten er fremmet av grunneiers familie. Saka kom opp i forbindelse med innføring av offisielle adresser i kommunen. Saka berører også navn på ei kirke og en vei.

Bjugn kommune har offentliggjort saka ved brev til grunneiers familie, samt til Nidaros bispedømmekontor. Saka er også kunngjort i lokalavisa Fosna-Folket. Kommunen har mottatt fem uttalelser om navnet. Høringsuttalelsene ble oversendt Stedsnavntjenesten for tilråding i brev datert 11.11.2014.

Grunneier Unni Hegvik Ovesen uttaler følgende: «Hegvik gård, Hegvik kirke og den nye veien som nå har fått navn etter gården, skal skrives med enkel g». Det vises til at navnet aldri har vært skrevet med dobbel g, at dette gjelder så vel gårdsnavnet som kirkenavnet, og at dette må gjelde også for veien (som hevdes eid av gården). Synspunktene begrunnes med ønske om samsvarende skrivemåter mellom navn på gård, kirke og vei, samt familienavn.

Beboere i Heggvikgrenda ønsker skrivemåten Heg-, med stort sett samme begrunnelse som grunneier. Man kjenner til skrivemåten Heggvik (Hitra), men er fortrolig med å bruke Heg- i Fosen.

Nidaros bispedømmeråd viser til at skrivemåten Hegvik har vært brukt i lange tider. Man har informasjon fra kirkevergen som understreker at Hegvik er den skrivemåten som lokalbefolkningen og menighetsrådet er fortrolig med og ønsker videreført. Bispedømmerådet vil derfor frarå endring av skrivemåten i gårdsnavnet, som kan legge føring for skrivemåten for kirkenavnet.

Eldste registrerte skrivemåte for navnet er Heggwiik (Aslak Bolts jordebok, ca. 1430). Andre gamle skrivemåter er Heguigh (1559), Heguig (1626), Heggeuig (1630), Heguig (1664) og Hægwig (1723). Matrikkelen av 1886 har formen Hegvik. Matrikelutkastet av 1950 har Høgvik (for gnr 34, bnr 1) (trolig skrivefeil ø for e) og Hegvik kirkegård (for gnr 34, bnr 8).

Eneste registrerte offentlige skriveform for gårdsnavnet i Sentralt stedsnavnregister (SSR) er **Heggvik** (godkjent form). Det finnes videre to godkjente skriveformer for offentlig bruk for kirkenavnet: **Hegvik** og **Heggvik** (jf. SSR).

Vanlig skrivemåte for gårdsnavnet i offentlig bruk skal være **Heggvik**, ifølge avisen Fosna-Folket. Søk på Internett viser at navneformene Heggvik og Heggvikan også er i bruk, i flere sammenhenger.

Det er dokumentert at navnet Stjørn(a) kirke også har vært brukt om kirka (jf. bl.a. SSR).

Gårdsnavnet refererer åpenbart til vik (viker) ved fjorden NØ for grenda Høybakken. Det er uvisst om navnet er i bruk som naturnavn i dag. I sin avhandling (1969, side 65) om stedsnavn i Stjørna sier Tor Stallvik følgende: «Ved fjorden har -vik'ane gått over til å tyde garden: Heggvikan gn. 34 hægg`vikan». Stallvik forklarer førsteleddet med treslaget hegg (side 166): «Heggen er nokså vanlig både ved fjorden og lenger inne i bygda». Han sier videre (side 242): «Heggvikan har vore ein sentral plass i bygda frå gammalt av. Dei eldste oldfunn er gjort her. Da Stjørna vart eige kyrkjesokn, i 1859, vart kyrkja bygd på Heggvikgrunnen».

I verket Norske Gaardnavne (bind 14 (1901), side 37) har Oluf Rygh notert uttaleformen /hæ`ggvikan/. Samme uttaleform er notert i navnelistene til Økonomisk kartverk (1935). Stallvik drøfter denne uttalen /hægg`vikan/, med bestemt flertallsform. Han viser til at de eldste gårdsnavnene i området stort sett har ubestemt entallsform (Eid, Råk, Husby, Selnes, Revsnes, Fevåg). Gårdsnavnet kan imidlertid ha fått tillagt den bestemte artikkelen, som mange gårdsnavn i Trøndelag i nyere tid. Flertallsformen i primærnavnet (navnet på viktrekninga ved sjøen) kan ha bevirket flertallsform, mot vanlig entallsform.

Krav ved fastsetting av offentlig skrivemåte for stedsnavn er hjemlet i *Lov om stadnamn § 4 Reglar om skrivemåten*: «Dersom ikkje anna er fastsett i denne lova, skal det ved fastsetjing av skrivemåten takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen. Skrivemåten skal følgje gjeldande rettskrivingsprinsipp for norsk og samisk.» Det legges til grunn at førsteleddet i navnet inneholder ordet *hegg* (for treslaget), som er et vanlig ord i norsk. I samsvar med rettskrivinga skal forleddet ha formen **Hegg-** (som i tilsvarende, vedtatte navneform i Hitra). Dette samsvarer ikke med ønsket i høringsuttalelsene. Navnekonsulentene finner likevel at hensynet til Lov om stadnamn må veie tyngre enn ønsket om å beholde en (dansk) skrivemåte som bryter med norsk rettskriving.

For etterleddet i gårdsnavnet er flertallsformen -vikan dokumentert tilbake til slutten av 1800-tallet. Flertallsformen er stadig i bruk i dagligtale. Ved fastsetting av skrivemåten legges til grunn at eldre skrivemåter uten unntak har hatt ubestemt entallsform, og at den bestemte flertallsformen må være en seinere utvikling. Etterleddet bør derfor få skriveformen **-vik**. Dette samsvarer med ønsket i høringsuttalelsene.

Tilråding

Navnekonsulentene tilrår skriveformen **Heggvik** for navnet på gnr 34 i Bjugn kommune.

Rådet om skrivemåten av gårdsnavnet berører ikke skrivemåten av familienavnet.

Med hilsen

Eli Johanne Ellingsve
navnekonsulent

Tor Erik Jenstad
navnekonsulent

Janne Olden
sekretær

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift.

Kopi: Bjugn kommune

Stedsnavntjenesten har fra 1.1.2014 fått nytt felles postmottak. Alle henvendelser per brev skal sendes til:

**Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 OSLO**

E-poster sendes til

post@sprakradet.no